

6 augusti 2021

Till Infrastrukturminister Tomas Eneroth

Nu har det gått över ett år sedan Riksdagen genom ett tillkännagivande den 10 juni 2020 gav regeringen i uppdrag att återinföra möjligheten att använda ett simulatortest samt utreda ett nytt system för körprov på väg. Detta är av yttersta vikt för att kunna bedöma körförmågan hos personer som fått körkortet återkallat på grund av synfältsdefekter.

Ett förlorat körkort är en livsomvälvande situation där människor förlorat sina arbeten, de har varit tvungna att lägga ner sina firmor, sålt sina bostäder och flyttat in till städer då inte infrastrukturen är utbyggd på landsbygden. Sverige är idag uppbyggt på ett sätt där körkort är en stor del av det dagliga livet. Att då lägga ansvaret på den enskilde att bevisa sin körduglighet för att få tillbaka sitt körkort utan att det finns möjlighet till varken körprov på väg eller simulatorverksamhet blir ett moment 22 som vi står maktlösa inför.

Vi patientföreningar anser att det är ett stort problem att det i Sverige inte finns någon möjlighet att testa körförmågan efter konstaterad synfältsdefekt. Forskning visar tydligt att synfältsdefektens påverkan på körförmågan är beroende av många olika faktorer. Däribland defektens typ, placering och omfattning såväl som förarens förmåga att kompensera för sina defekter.

För att kunna avgöra huruvida personer med synfältsdefekter är säkra förare krävs metoder med tillräcklig validitet och reliabilitet för att säkerställa att föraren lever upp till de trafikmedicinska kraven.

Simulatortest

När VTI i Linköping utvecklade sin körsimulator var intresseorganisationerna för diabetes, stroke och glaukom representerade och kunde på ett mycket positivt sätt se till att simulatortester genomfördes av 340 personer.

Men varken representanter för forskning eller intresseorganisationer inbjöds att vara med i beslutet då Transportstyrelsen 2018 pausade och senare valde att avsluta körtesterna i simulatorn. Vi är mycket kritiska till tillvägagångssättet när simulatortesterna avslutades. Den generella internationella utvecklingen inom simulatorteknologin är stark och tillämpas inom alltfler områden.

Körprov på väg

Ett utredningsarbete gällande hur ett system för körprov på väg behöver införas. Möjligheten att genomföra körprov i verklig trafikmiljö för personer med konstaterade synfältsdefekter ska göras innan en eventuell indragning av körkort sker, i likhet med de som genomförs vid kognitiva bedömningar vid demens eller stroke.

I EU-direktiv finns anvisningar om möjligheten att kombinera medicinsk bedömning och praktiska körprov vid utredning av olika former av synfältsbortfall. Detta tillämpas i flertalet länder i EU. Nederländerna utför förarprov av personer med halva synfältsbortfall efter träning och förarprov på väg vid särskilda Fitness to drive-centers.

I Norge har man ett system som vi bedömer kan appliceras i Sverige, där ögonläkare kan remittera en person för att göra ett förarprov innan anmälan görs till myndigheten och om det är godkänt behöver inte Statens Vegvesen bli inblandade. Det har också projektet Chans Till Dispens (CTD) i Kalmar visat.

Handläggning av ärenden

Dispens kan bara sökas efter att körkortet dragits in. Transportstyrelsens handläggning av enskilda ärenden tar mycket lång tid även i uppenbara fall, ända upp till 7 - 8 månader. Förtroendet för myndigheten har avsevärt försämrats.

Tid för möte

Mot denna bakgrund vill vi be om att så snart som möjligt genomföra ett möte – digitalt eller fysiskt - med er i departementet. Syftet är att föra en dialog kring dessa viktiga frågor där målet är att hitta ett rättvisande regelverk för en säker trafikmiljö.

Hälsningar

Svenska Glaukomförbundet

Sven-Olov Edvinsson
Ordförande
ordf@glaukomforbundet.se
sven-olov.edvinsson@ume.se
070-602 66 34

Svenska Diabetesförbundet

Anna Stigsdotter Jansson
1:e vice ordförande
anna.stigsdotter.jansson@diabetes.se
073-843 40 02

STROKE-Riksförbundet

Kjell Holm
Tid. verksamhetschef
kjell@strokeforbundet.se
08-721 88 11